

Papp György

**A TISZA JUGOSZLÁVIAI
SZAKASZÁNAK
VÍZRAJZI NEVEI
AZ ORSZÁGHATÁRTÓL
ADORJÁNIG**

A víznevek az ember és a táj ósrégi kapcsolatát példázzák, és szinte kezdetektől fogva helyet kaptak az egyre terebélyesedő magyar földrajzi-név-kutatásban is. Az elért eredményeket áttekintve mégis azt kell mondanunk, hogy a szakterület elméleti kérdései nincsenek kellően tisztázva, és a kisebb-nagyobb vízrajzi tájegysége*, névanyaga az onomasztika egyik legkevésbé feltárt szakterülete.

Jelentek meg ugyan ebből a tárgykörből nagyarányú gyűjtemények, de ezek egyrészt az egész magyar nyelvterület¹ vagy egyes országrészek² felölelő monografikus munkák, amelyek szükségszerűen a legnagyobb egységek: folyamok, folyók, tavak nevének vizsgálatával foglalkoznak, és nyelvi anyagukat tekintve a magyar nyelv határain is túlmutatnak. Másrészt számos kizárólagosan nyelvtörténeti, történelmi-földrajzi tanulmányt említhetünk akár a magyarországi, akár a jugoszláviai szakirodalomban, amelyeknek okiratos forrásaiban számos vízrajzi név fordul elő.

A földrajzi névtudomány nagyjainak elméleti tanulmányaiban, gyűjtéseiben — elég Benkő Lórándot³, Kázmér Miklóst⁴, Inczei Gézá⁵ említeni — szintén gyakran esik szó víznevekről, térszínformákról, háttárrészekről. A folyók, tavak kisebb tájegységeinek, a szakaszoknak, öblöknek, partalakulatoknak szinkrón névanyagára viszont meglehetősen kevés tanulmányban található adatot. Ezeknek is egy része népszerecsítő célzatú⁶, vagy elméleti kérdésekkel foglalkozik⁷, és alig egy-két munka tartalmaz egy adott területre vonatkozó teljes adattárát⁸. Jelen tanulmány ez utóbbiakat kívánja gyarapítani.

A VIZSGÁLT TERÜLET ISMERTETÉSE

A gyűjtéseim által felölelt 25-30 folyami kilométernyi szakasz a jugoszláv—magyar országhatártól Adorjánig húzódik, érinti Martonost, Kanizsát, Törökkanizsát, Szanádót és Adorjánt. Bár ezek közül csak Tö-

* Az itt közölt tanulmány egy nagyobb munka része, amelyben Kanizsa község településeinek: Adorján (Nadrljan), Horgos (Horgoš), Kanizsa (Kanjiža), Kishomok (Mali Pesak), Kispiac (Mala Pijaca), Martonos (Martonoš), Orom (Orom), Oromhegyes (Trešnjevac), Tótfalu (Totovo Selo), Völgyes (Doline), Velebit és Zimonić földrajzi neveit dolgozom fel.

rökkanizsa és Adorján igazán a Tiszához orientálódó települések, a Tiszának mégis jelentős szerepe volt az említett települések kialakulásában, lokációjában és gazdasági életében.

A Tisza megjelölt része, mint Fábri Nándor⁹ is megállapítja Zentával kapcsolatban, tipikusan alsószakasz-jellegű. Lössös-iszapos síksági partjai eredetileg vajmi kevés akadályt jelentettek a víz építő-romboló munkájának, amely számos hatalmas kanyart fejlesztett, partokat szaggatott, szigeteket, zátonyokat formált szétszakadó ágai között (Porondok). Meg-megújuló áradásaikor több kilométeresre bővítette vizének határát, feltöltötte medrét (Döglött-Tisza), hogy azután apadáskor végeleáthatatlan nádasokat, mocsarakat, soha ki nem száradó tavakat hagyva maga után teljesen új mederben folytassa útját.

Mindezeknek a szeszélyes változásoknak véget vetettek a múlt század második felében kezdődő folyószabályozási munkálatok, amelyeknek folyamán elvágták a Tiszába ömlő Körös néhány ágát, kanyarokat szeltek át (Ásás, Kisásás, Nagyásás), több kilométernyi folyómedreket tettek feleslegessé (Határi-holt-Tisza). Ugyanakkor felszámolták a halban bővelkedő sok négyzetkilométernyi vízterületet és a feltételezhetően gazdag vízi állat- és növényvilágot, a térszíni jellegzetességeket, amelyeket már csak néhány földrajzi névkövület őriz, a mai medertől több kilométernyire levő tájegységeket jelölve (Csónyikjáró, Kerekító, Fehértó, Gyékénytő, Kárász-Tisza). Az ember közbeavatkozása a gátakkal határt szabott a folyó szeszélyességének, de természetesen nem akadályozhatta meg azt. Így azóta is szakadnak le partok (Szakadékok, Lehögő), és rakodnak le újak (Lelenc), képződnek szigetek (Majomsziget), és az embernek újból és újból kontrolálnia kell ezt a tevékenységet (Kaparás, Kúhányás, Pallák). Az emberi kéz nyomán objektumok, építmények jelentkeznek: zsilipek (Csurgó), kikötők (Gőzhajózási állomás, Hajórakodó), nyaralótelepek (Tükkörfürdő, Vízitelep) változtatják meg a táj természetes arculatát.

A természeti adottságok alapján tehát nem kell hosszasan bizonygatnunk az itt élő emberek és a táj a vízrajzi nevek kialakulására oly kedvező intenzív kapcsolatát. A Tiszának ezen a tájon is sorsdöntő szerepe volt és van az emberek életében már évezredek óta. Nem véletlenül kezdte Szekeres László erről a vidékről írt régészeti tanulmányát a következő sorokkal: „A Tisza életet adó, építő-romboló, szeszélyes folyó. Dinamikusan méltóságos magatartásával ennek a tájnak örökösen ismétlődő refrénje. Körülötte és vele zajlik, hozzá kapcsolódik a partján élő emberek sorsa, érdekeinek legnagyobb része.”¹⁰ Már ez a tanulmány is bizonyítja, hogy a legősibb korokban kialakultak a halászat kezdetleges formái. A XI. századi írott emlékek, az oklevelek, birtokpercek már a halászat és egyéb vízi foglalkozások virágzásáról tanúskodnak, hiszen a révjog¹¹, a halászati jog¹², sőt a halászok neve¹³ is felbukkan, sőt néhány becses, azóta már teljesen feledésbe merült vízrajzi nevet is megőriztek. Pl.: Kanizsatő¹⁴, Fehértó¹⁵, Kanizsapatak¹⁶ stb.

A Tisza érintett szakaszának hatalmas árterületeit néhány térkép is bizonyítja a korábbi századokból¹⁷, a halászat, a vízi közlekedés, a vízimolnárság virágzásáról pedig egész a török hódoltságig számos adatot

találunk. Ebből pedig egy egész víznévrendszer létezésére is következtethetünk. Sajnos a lakosság folytonosságának megszakadásával felidézhetetlenül eltűnnek.

A GYŰJTÉS MÓDSZERE

Az adott tájegység mikroszemléletén alapuló földrajzi nevek feltárásában a későbbi időkben sem támaszkodhatunk megbízható és adatbő forrásokra. Nem sok segítséget nyújtanak a vízrajzi vagy árszabályozási térképek sem¹⁸, imvel nagy léptékűek, és csak a településneveket tüntetik fel, a részletesebb tájékozódásra pedig számokat és egyéb szimbólumokat használnak. Mindezek híján a gyűjtés csak szinkron jellegű lehet, azaz adatközlőim¹⁹ élőnyelvi közléseire támaszkodhatom. Ők a „vízjáró” emberek, akiknél generációról generációra öröklődött a folyóval való kapcsolat, az a mai öreg halászok, az egykori vízimolnárok, bárkások fiai és unokái.

Ezek a foglalkozások az 1700-as évek második felében történő nagy betelepítésekkor keltek életre, amelyeket már Appel Ede Kanizsáról és vidékéről írt történelmi-gazdasági monográfiájában fontos gazdasági ágakként említ.²⁰ Sőt a később írt monográfiák is ezt hangsúlyozzák.²¹

A tiszai halászat Szegedtől Titelig nagyjából azonos eszközökkel és szervezési formában történt. Gyűjtőterületem határát tehát csak az szabta meg, hogy melyik területeken halászhattak az említett települések (Kanizsa, Martonos, Adorján) halászhajói. Ez az egységesnek mondható nyelvi közösség hozta valamikor létre a névanyag alaprétégét, megfigyelve a térszíni formákat, figyelemmel kísérve azoknak természetes és mesterséges változásait, ráépítve erre az események, saját élményeik maradványait. A halászat hosszú ideig apáról fiúra öröklődött és gyakran járult hozzá a vízimolnárság vagy a folyami hajózás, a bárkás-ság. A bárkások végigjárták kezdetleges hajóikkal a Tiszát Szegedtől Titelig. A halászatnak mint foglalkozásnak két formája létezett, az eszközközöknek megfelelően: nagyhálós halászat, amelynek központja Kanizsa volt, és szigorú céhszerű rendjéről és munkabeosztásáról volt nevezetes. A főhálós kibérelte a várostól vagy a víztársulattól az egész folyószakaszt, amit azután kiadott kisebb egységenként a zárt csoportokba tömörülő halászoknak. A csoporton belül mindenkinek megvolt az állandó beosztása (pl. a mester, hálóvető, pöckös, csónyikos, első legény, kislaptáros és öreg laptáros).

A halászat egyszerűbb, kevesebb haszonnal járó formája a kishálós halászat volt. Ezek az emberek maguknak és egyedül dolgoztak jóval szerényebb eszközeikkel. Ez a két réteg még ma, a foglalkozásszerű halászat teljes eltűnése után is eléggé elkülönül egymástól. Régen külön halászhelyeik, halásztanyáik voltak, amelyeknek rendszerét szigorúan betartották, olyannyira, hogy egyes nevek kutatásakor egykori, kishálós halászok adatközlőim azzal tértek ki a válasz elől, hogy azt csak a nagyhálósok tudhatják.

A Tiszamente iparosodásával ez a folyószakasz is túlszennyeződött, és a halállomány szinte teljesen eltűnt. Ennek következtében az ötvenes

évek elején a folyami halászat is sokat veszített jelentőségéből, és ma már csak két hivatásos halász dolgozik Martonostól Adorjánig, és rajtuk kívül csak néhányan élnek már a régiékből, akiknek segítségével összegyűjtöttem munkám anyagát. A gyűjtés előtt a vízrajzi térképről le-rajzoltam az érintett Tisza-szakasz vázlatos térképét, megjelölve a településeket és tereptárgyakat. Ezek alapján tájékozódva mondták adatközlőim a vízrajzi neveket a folyó folyásának irányában haladva mind a bánáti, mind a bácskai oldalon. Közlésüket a fonetikai hitelesség végett hangszalagra is rögzítettem. A teljes névanyagot alig egy-két adatközlő tudja egymaga felsorolni, ezért minden településről legalább egy adatközlőt kellett találnom. A mostani halászok vagy az egykoriak leszármazottai ma is a Tisza közvetlen közelében laknak, nagyrészt egy helyen, pl. Martonoson a Tank utcában, Kanizsán a Faluban stb. Gondolkodásuk, szokásaik egyformák, és méltán nevezhetjük őket a néprajzi hagyományok legjobb őrzőinek, akik víziregék, sőt eredeti népmeséket is tudnak.

A DOLGOZAT KÖZLÉSÉNEK MÓDSZERE

Adattáramban szoros betűrendben közlöm az említett Tisza-szakasz vízrajzi neveit, nem véve figyelembe a községek és falvak elképzelt határvonalait, sem pedig azt, hogy bácskai vagy bánáti oldalról van szó. A névcikkekben első helyen a magyar népnyelvi alak és annak fellelhető változatai állnak. Ezt követi a térképszám, majd pedig szögletes zárójelben [] közlöm a köznyelvi formát, amely nem nevezhető hivatalosnak, mivel a hivatalos névadás többnyire szerb-horvát nyelvi anyagú, és ez a terület érdektelen számára. A köznyelvi alak legtöbbször csak hangalakban tér el a népi formától, és csak régebbi hivatalos térképek vagy egyéb források alapján tér el szókincsében is.

Mivel adattáram egy jóval nagyobb terjedelmű gyűjtés része, a ritka előfordulástól függetlenül a földrajzi név szerbhorvát változatát is figyelembe kellett vennem. Ezeket kizárójelben közlöm. Ha a magyar köznyelvi alak megegyezik a népnyelvivel azt (~) jellel jelölöm. Ezután a földrajzi név hol? hová? honnan? kérdéseknek megfelelő mondatrészek következnek. A névmagyarozatban első helyen a tájegység leírása, a második helyen pedig a név eredetének magyarozata következik adatközlőim magyarozata vagy néprajzi elemek alapján. Ezt követi néhány esetben az adott pontra vonatkozó esetleges elpusztult név és a forrásra utaló évszám, valamint a kihalt névre figyelmeztető kereszt (†). Az adattár végén számokkal ellátott két részből álló térkép van, amelyből hozzávetőleges pontossággal megállapítható a jelölt tájrész helye.

Adorjányi görbe, 47 [Adorjáni görbe] (—)

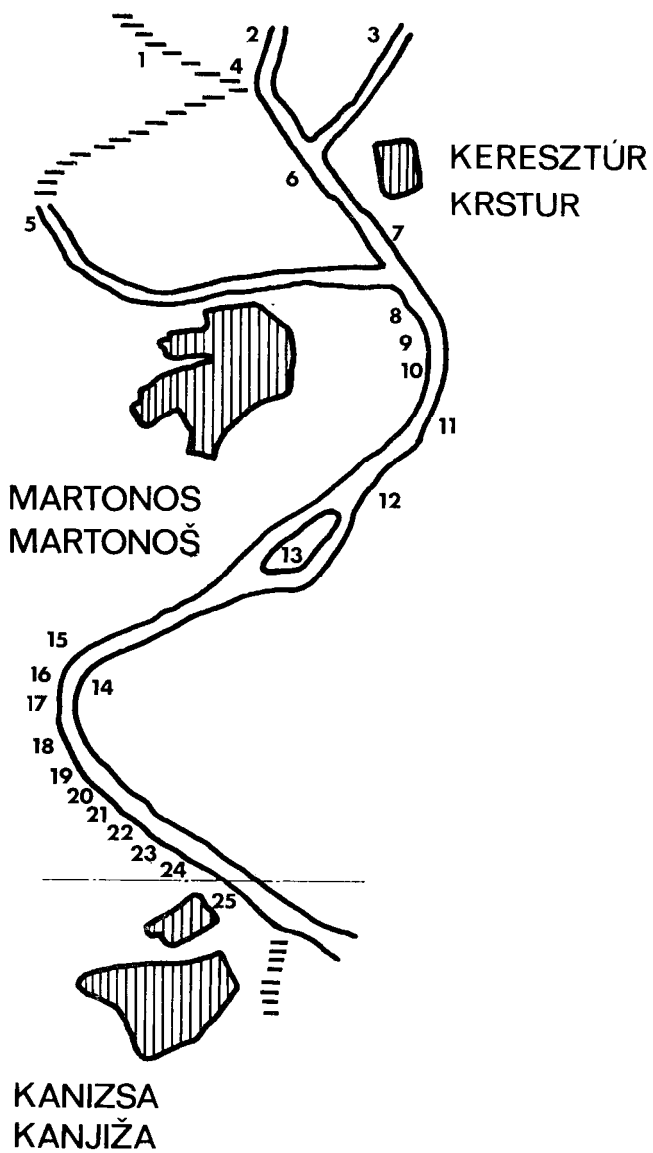
görbébe, -be, -bül

Nagy kiterjedésű folyókanyar.

A kanyar közepén terül el Adorján.

Alsó Tisza-torok, 10 [~] [—]

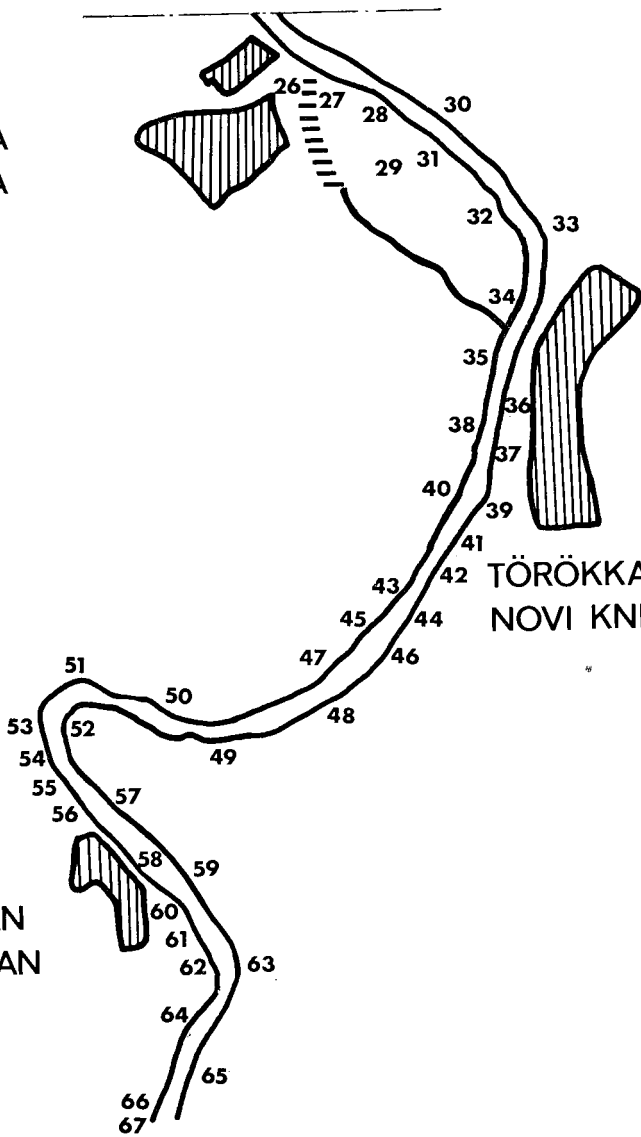
-ná, -hon, -tul

KANIZSA
KANJIŽA

ADORJÁN
NADRLJAN

TÖRÖKKANIZSA
NOVI KNEŽEVAC

Mély partszakadás a Tisza meredek partjában, ahol egy talajvizeket levezető kanális ömlik a folyóba.

A szakadás felső része összehajlik, és így a nyílás torokhoz hasonlít.

Ásás 6, [~], [—] ld. Kisásás, Nagyásás

Ásásba, -ba, -bú

A Tisza egyik mesterségesen kiképzett szakasza.

Az 1800-as évek végén a folyamszabályozás alkalmával itt földmunkálatok folytak a folyó medrében.

Bajér, Bajír 3, [~], [—]

be, -be, -bú

A Tisza holt ágának torkolata Martonosnál.

A névadás eredete ismeretlen. Valószínűleg esemény szolgált alapjául.

Bolondfok, Fok, 58 [Fok], [—]

-ná, -hon, tú

A Papér torkolata Adorjántól északra, amely halban igen gazdag vízfész.

A kiömlő víztől igen nagy örvények keletkeznek, és ez a tény szolgál a név alakjául.

Békás, 33, [~], [—]

-ba, ba, -bú

Enyhén lejtő tagolt partszakasz Kanizsától délre.

Igen sok béka látható a melegebb évszakokban ezen a partrészen.

Bumba, Bumbásék, 61 [Adorjáni zsilip], (Nadrljanska pumpa).

Bumbáná, Bumbásékná, -hon, -tú.

Zsilip és gátórház Adorjántól északra.

A névadás a zsilipre, illetve a zsilipkezelő gátőrrre vonatkozik.

Csikós, 35, [~], [~].

-ná, -hon, -tú

Rövid partszakasz Törökkanizsával szemben a Bácskai oldalon.

Eredetileg kijelölt halász hely volt, ahol Csikós Vilmos halászott leggyakrabban.

Csurgó, Csurgó ajja, 16, [Csurgó alja], (Martonoška pumpa).

csurgóná, ajjáná, -hon, -tú

A talajvizet levezető csatornarendszer zsilipje Martonosnál.

A folyó szintje az év legnagyobb részében alacsonyabban van a ki-vezetőcsőtől, amelyen „csurog le” a víz.

Döglött-Tisza, 26, [Holt-Tisza], (Mrtva Tisa).

-ba, -ba, -bú

Ma már csak időszakosan megtelt egykori folyómeder Kanizsánál, amely a mai mederrel együtt alkotta a Nagy szigetet.

Neve a mostani főággal való összehasonlításból származik.

- Dudó, Dutó, Dutó ajja, 40, [Dudó-tanya], (Dudov salaš)
 Dudóná, Dutó ajján, -hon, -tu
 Rövid partszakasz Szanád irányában.
 A Tiszához igen közel egy szállástömb fekszik, amelynek tulajdonosáról nevezték el a partszakaszt.
- Dunnás, 23, [~], (—),
 -n, -ra, -rú
 Folyószakasz Kanizsa északnyugati városrészénél.
 Nr. A Tisza itt nagyon közel van a házakhoz, így magas vízállás esetén „még a dunnák is látszanak a zablakokon keresztül”.
- Falu ajja, Obilići faluajja, 31, [Falu alja], (Obilićevo).
 Ajján, -ra, -ru
 Törökkanizsa déli városrészének megfelelő szakasz.
 Az egykor külön faluként szereplő Obilićevo (Józseffelva) szolgált a név alapjául.
- Fok, Bolondfok
- Felső Tiszatorok, 9, vö. Alsó Tiszatorok
 Az alsó Tiszatoroktól északra található másik partbemélyedés.
- Gátak, 7, [~], (Dolma).
 -ná, -hon, -tú
 Hosszabb partoldal Martonos közelében.
 Meredeken kiképzett védőrendszer a partomlás megakadályozására, amely néhány megszakítással bár, de összefüggő gátrendszert alkot.
- Gátsarok, 36, [~], (—)
 -ná, -hon, -tú
 A part egy rövid része Törökkanizsa alatt.
 A védőgát éles kiszögélése a Tisza felé, amely a folyóról is látható.
- Gibraltár, Gibraltár ajja, 27, [~], (—)
 -ná, -ajján, -hon, -tú
 A bánáti partvonal magasan kiemelkedő, meredek része Kanizsával szemben, amely alatt a Tisza medre igen keskeny és mély, főleg amikor a kanizsai oldalon homokzátonyok (Porondok) képződnek.
 A név kialakulása részben tréfás motivációjú, mivel az eredeti földrajzi fogalommal összehasonlítva született.
- Hajórakodó, Naftások, 50, [Kikötő], (Nadrljansko pristanište).
 -ná, -hon, -tú
 Adorjántól északra fekvő öbölszerűen kiképzett partrész.
 Már régebben is kihasználták a különböző anyagokat szállító teherhajók kikötésére.
- Határi-Hótt-Tisza, Kárász-Tisza, 1, [Határi-holt-Tisza], (Granična mrtva Tisa).
 Közvetlenül a Jugoszlávia—Magyarország országhatárnál húzódó egykori folyómeder, amely a szabályozás előtt egész Horgos határáig

húzódott. A Nagyásás később kiiktatta ezt a szakaszt.
Nevét a többi holtághoz viszonyítva kapta.

Hótt-Tisza, 4, [Holt-Tisza], (Martonoška mrtva Tisa).

Egész Martonosig benyúló holtág, amelyet az Ásás tett feleslegessé.
Neve az élő ággal való összehasonlításból ered.

Jancsicsok, Jancsicsok ajja, 52, [Jančić szállások], (Jančičevi salaši).

-ná, Jancsicsok ajján, -hon, -tul

Rövid folyószakasz Adorjántól délre a bánáti oldalon.

A Tiszához igen közel, a Jančić család tanyája található.

Jelzőlámpa, Pislogó, 46, [~], (Signalna lampa).

-ná, -hon, -tul

A 140. folyami kilométernél található jelzőberendezés az adorjányi kanyarban.

Neve funkciójából következik.

Joca, 39, [~], (—)

-ná, -hon, -tú

Halban bővelkedő halászhely Törökkanizsa és Adorján között.

Kanizsán gyakori a szláv hatást mutató Joca becenév (József).

A földrajzi név egy ma már ismeretlen halászra utal.

Kanizsa ajja, Kanizsai víz, 23, [Kanizsa alja], (—).

Kanizsa területének megfelelő folyószakasz.

Ezt a nevet a más településekről való halászok használták saját falujukhoz, községükhöz viszonyítva.

Kaparás, 57, [~], (—).

-ba, -ba, -bul

Szanád fekvésének megfelelő hosszú folyószakasz, amelyben mélyítési munkálatokat végeztek.

A földrajzi név a géppel végzett munka emlékét őrizte meg.

Kárász-Tisza, Határi-hótt-Tisza,

Felszámolása előtt a horgosi Kárász gróf birtokait is érintette.

Katré, Katrés, Katrésarok, 55, [~], (—).

-ba, -katrésba, katrésarokba, -ba, -bul

Éles beszélés a bácskai partvonalba, amely áradáskor felfogja a folyó hordalékát.

A név egy ritkán és kis körben használt nyelvjárási szót őrzött meg alakjában.

Ez a *katré*, amely szófajilag gyűjtőnév, és mindazt jelöli, amit a folyó áradáskor magával hoz (lémentem a Tiszára, hát a ladik tele van mindenféle katréval).

Kisásás, 59, [Szanádi ásás], (—).

Szanádtól északra fekvő folyómeder.

Vö. Nagyásás.

Kisdudás, Dudások, 37, [~], (—).

-ba, -ba, -bul

Az Adorjántól északra lévő folyókanyar egy meghatározott pontja. A földrajzi név a század eleji gőzhajó forgalom idején keletkezett. Ezen a ponton jelzőlámpa volt és a hajók itt adtak először jelet (dudáltak) a törökkanizsai révészeknek, hogy a kompkötelet le kell engedniük.

Kisgörbe, 30, [~], (Mala krivina).

A kanizsai strandtól délre eső rövidtávú kanyar.

Nevét a többi folyókanyarral való összehasonlítás alapján kapta.

Kisporond, Kissziget, 36, [~], (Malo ostrvo).

-ná, -hon, -tul

Alacsony vízállás alkalmával eltűnő homokzátony Adorján közelében, amely időnként nagyobb szigetet alkot.

Nevét a Nagyporondhoz viszonyítva kapta.

Kisszirt, Kisszirt ajja, Lukastető, 2, [~], (Malo brdo).

ajján, -ben, -tú

A Határi holt-Tisza és a Holt-Tisza torkolata közti rövid part.

Mintegy 8 méterre kiemelkedő löszös partszelvény, amely sziklákhöz hasonlít.

Kopraló, Kopraló ajja, Kopralósarok, 54, [Kopraló alja], (—).

kopralóba, kopralósarokba, kopralóajján, -ba, -ra, -bul, -rul.

Élesszögű bemélyedés a bácskai oldalon Adorján és Zenta határrészében.

Nr. Tulajdonképpen az a Kopraló úgy lett elnevezve Kopralónak, hogy vót egy halász abba az időbe. Hát nagyon szerette így a fészkezt. Meglátta itt áradáskó, hogy egy kácsa ül a tojásokon fönt olyan lenyakatt fűzfán. Hát elgondóta, hogy majd emén, leveszi a tojást, de efelejtötte a ladikot megkötni. Főment a fára. Csakhogy nagy víz vót, oszt evitte a ladikot. Eccő mikó mán a kácsa meg van fogva, mán amott a ladik!

Hát sehova se bírj menni. Három napig ott vót a fán, mire mönt ara valaki. Hát azt mondják neki:

— Jó kikoplatad magad?

— Hát — aszt mongya, — haggyátok, ki!

Osztán így eneveték eszt a helyet Kopralónak.

Középső, Középső föle, 25, [~], (—).

Középsőbe, Középső fölín, -be, -re, -bul, -rű

A Nagysziget északi partrésze, ahol a Holtág elválík a főmedertől.

A Körös valamikori torkolata feletti partszakasz ez valójában, amely valamikor halban igen gazdag volt.

Középső, Középső föle, 25, [~], (—).

A Nagysziget déli részének partszakasza, ahol a folyó holtága ismét találkozik a főmederrel.

Rövid partrész.

Langó, Langóvíz, 58, [~], (—).

-né, -hön, -tü

Egykori halászhely, amely nevét egyik adorjáni halásztól kapta, aki gyakran halászott itt.

Libastrand, 38, [~], (—)

-en, -ra, -rú

Obilićevo (Józseffalva) alatti partszakasz.

A közeli lakosok ide terelik ki libáikat és már messziről fehérlik az egész part.

Lehögő, 62, [~] (—)

Adorján közvetlen közelében levő meredek partrés.

A víz sodrása állandóan szaggatja a partot, vagy ahogyan az adorjániak mondják elehőgi a víz a partunkat.

Kúhányás, 42, [Kőhányás], (—)

-ná, -hon, -tul

Mesterségesen kialakított partoldal.

A partoldalt palakövel rögzítették, amelyet uszályokról hánytak le.

Lelenc, Lölönc, 49, [~], (—)

-né, -hon, -tú

A bánáti part enyhén ereszkedő része, ahol a Lehegőtől elhordott iszap rakódik le.

Nr. Az anya is néha jobban szereti a lelencgyereket mint a sajátját.

A Tisza túlünk elehőgi a földet, amoda meg ehorgya.

Limány, Limán, 45, [~], (Limán)

-ba, -ba, -bul

Adorjántól északra fekvő bácskai partrés.

Laza talajú, mocsaras és igen nehezen megközelíthető terület, nevét erről a tulajdonságáról kapta.

Majomsziget, 13, [~], (Martonoško ostrvo)

-né, -hon, -tül

Martonossal egyirányban lévő igen nagy kiterjedésű sziget, amely az 1940. években tűnt elő a folyóból. Alapját néhány fennakadt fátörzs képezte.

Névadói nem a halászok voltak, hanem a kanizsai kirándulók. A névben érezhető a tréfás motiváció, de eredete nem állapítható meg teljes bizonyossággal.

Melegvíz, 20, [~], (Mlinska voda)

A kanizsai malom alatt húzódó folyószakasz.

Az 1950-es évekig a búzát mosással tisztították meg a különböző szennyeződésektől.

A búzamosó langyos vize itt folyt a Tiszába gabonahulladékkal együtt, amely rengeteg halat csalogatott erre a részre.

- Méjvíz, 56, [Mélyvíz], (—)
 Adorjántól északra levő folyórész.
 Medre hirtelen mélyül, vize igen örvénylő.
- Naftások, Hajórakodó
- Nagyásás, 2, [~], (—)
 A Határi-hótt-Tiszát átvágó mesterséges folyómeder Martonostól északra.
 A többi mesterséges mederhez képest igen hosszú.
- Nagydudás, 44, [~], (—)
 A Kanizsa—Törökkanizsai rév közelében lévő kanyar.
 Itt adták le a gőzhajók második, figyelmeztető jelzésüket a révészeknek.
- Nagygörbe, 16, [~], (—)
 Kanizsa és Martonos közötti, a halászok által ismert folyószakasz kanyara.
- Nagylimány, Nagylimán, 43, [~], (Veliki liman)
 A limánnyal szemben lévő bánáti partszakasz.
 Vö. Limány
- Nagyporond, Porondok, 24, [Zátonyok], (Grebeni)
 Kanizsa és Törökkanizsa között húzódó mintegy 2 km-es homokzátony-vonulat, amely nyáron összefüggő szigetet, sőt félszigetet alkot, Neve a kisporondhoz viszonyítva alakult ki.
- Nagysziget, Sziget, 28, [~], (Veliko ostrvo)
 A Tisza két ága által egykor teljesen körülrzárt terület, amely ma már csak nagy áradások idején válik szigetté.
 Az 1800-as években alacsonyabb részein halastavakat is béreltek a halászok.
 Vö. Kissziget
- Nagyszirt, Palákná, 13, Nagyszirt, (Belo brdo)
 -né, -hön, -tül
 Meredek, 8 méter magas löszpart a Nagykanizsa bácskai oldalán.
 Vö. Kisszirt.
 Tört. Belo brdo²² †.
- Obilityi falu ajja, Falu ajja
- Ökörítató, 41, [~], (—)
 -ba, -ba, -bul
 Enyhén ereszkedő rövid partszakasz.
 Aszályos években Kanizsa község jegyzőkönyvei szerint az ökör-csorda legelőjét Adorján árterületeként jelölték ki. Innen a Tiszára terelték az állatokat itatni.
 A meredek partok között csak ez a hely felelt meg a célnak.

Örvény, Örviny, 47, [~], (—)

-be, -be, -bül

Az adorjányi görbe egy része.

A víz ezen a szakaszon a folyással ellentétes irányban halad, a közepén pedig egynéhány hatalmas örvény képződik.

Palákná, Nagyszirt

A Nagyszirt aljára palakövet hordtak, hogy védjék a partot.

A név nominatívusi alakban nem használatos.

Pikler rompa, Pikler rompája, 8 [Martonosi rámpa], (Martonoška rampa)

ajján, ajjára, ajjárú

Martonostól délre fekvő szakasz, ahonnan a tiszai gát feljárójának rámpája látszik.

A rámpa közelében volt egy tanya, a földrajzi névben ennek tulajdonosa szerepel névadóként.

Pilóták, 19, [~], (Plotovi)

-ná, -hon, -tul

Partszakasz a kanizsai egykori gőzhajóállomás közelében.

Valamikor vízbevert cölöpök álltak ezen a helyen, amelyek a hajófeljáró hídját tartották.

A név alakjában a szerbhorvát plot ‚cölöp‘ szót őrzi.

Pislogó, Jelzőlámpa

A jelzés technikája adott támpontot a megfigyelésre és az ötletes elnevezésre.

Proválíja, 53, [~], (Provalija)

-ná, -hon, -tú

Meredek part Adorjántól délre.

A névben a Provalija ‚szakadék‘ szerbhorvát szó szerepel.

Ré, Rév, 31, Törökkanizsa, -kanizsai rév (skela)

-né, -hön, -tül

A nemrég megszűnt kompjárat helyett Törökkanizsa alatt, amely már évszázadok óta fennáll.

Ré ajja, 32, [Rév ajja], (—)

A Révtől délre fekvő öböl és halászhely.

Röngök, 21, [Rönkök], (Klade)

-né, -hon, -tül

A kanizsai „Petar Drapšin” Faipari Vállalat anyagtarolója a Tiszán. A hajóval szállított fatörzseket, rönköket a vízbe görgetik és a víz színén állnak drótkötéllel körülkerítve, míg fel nem szállítják őket.

Sárkány, 6, [~], (—)

-ba, -ba, -bul

Martonossal szemben lévő folyószakasz.

A névben egykori bérlőjének, egy halásznak családneve szerepel.

Sebes, Sebessarok, 59, [~], (—)

-be, -be, -bül

Az Örvénnyel szemben lévő vízszakasz. Az elkeskenyedő mély mederben igen gyorsan folyik a víz.

Sipkás, 16, [~], (—)

-ba, -ba, -bul

A Nagygörbében levő bácskai partrész. Még 4—5 évvel ezelőtt is néhány hatalmas nyárfa állt a magas parton, amelyeknek subasapka alakú koronája már Kanizsánál is látszott. Ez szolgált a névadás alapjául.

Slajc, [Kanizsai csurgó], 17, kanjiška pumpa

-ná, -hon, -tú

A talajvizet összegyűjtő csatornarendszer zsilipje Kanizsa és Martonos határán.

A zsilip az Osztrák—Magyar Monarchia idején épült és német hatást tükröző neve máig is megmaradt, valószínűleg azért, hogy megkülönböztesse ezt az objektumot a Martonositól.

Stég, Sték, 18, [Sték], (Štek)

Stég alatt, aljára, alján,

A múlt században létesült gőzhajóállomás irodaháza volt ebben az épületben. Maga az épület ma lakóház.

Ma élő elnevezés alapjául a szerbhorvát štek szó szerepelt.

Gőzhajóállomás, † 23

Szakadékos, 48, [~], (—)

-ba, -ba, -bul

Vö. Proválija, partszakasz Adorjánánál, amely helyzete szerint nem egyenlő a Provalijával.

Szarapka, 51, [~], (—)

-ba, -ba, -bú

Hosszabb partszakasz Adorjántól délre.

Ez a halászhely elnevezésében egy valamikor halászcsalád nevét hordozza.

Sziget, Nagysziget

Sziget fara, Sziget

faráná, -hon, -tú

A Nagysziget déli kerek végződése, azaz Kanizsától számítva a leg-távolabbi rész.

Sziget óra, 27, [Sziget orra], (—)

Óráná, -hon, -tul

A Nagysziget északi, elkeskenyedő vége. Neve valószínűleg a megfelelő testrésszel való összehasonlításból ered.

Turi, Túri, 8, [~], (—)

-ba, -ba, -bul

Partszakasz a Majomszigettel szemben a bánáti oldalon.

A névadás alapja a halászhely egykori bérlőjének családneve.

Tükörfürdő, 22, [~], (—)

-né, -hon, -tül

Partrész Kanizsa alatt. 1945-ig Strandfürdő volt ezen a helyen, amely hajón volt kiépítve.

Az elnevezés eredetileg a Strandfürdőre vonatkozott.

Zátony, 17, [~], (grebeni)

-na, -hon, -tul

A Nagygörbe bánáti oldala. Nyáron félszigetszerű zátonyok látszanak ki a vízből.

A VÍZNEVEK NYELVTANI ÉS SZERKEZETI SAJÁTOSSÁGAI

Észak-Bácska nyelvjárásilag igen heterogén összetételű és szinte településként változó képet nyújt. Ez kifejezésre jut a földrajzi nevek hangtani és alaktani vonásaiban is, erre már Penavin Olga is utalt Észak-Bácska földrajzi neveivel²⁴ kapcsolatban. A viszonylag kis számú víznév anyagból tehát inkább közös vonásokat lehet kiemelni, nem pedig törvényszerűségeket.

1. A víznevek magánhangzóinál kiemelhetjük a főleg Adorjánon jelentkező ő-zést: Lölönc, Lehögő. Emellett azonban az e-ző névpárok is megmaradtak: Lelenc, Lehegő. Néhány példát az í-zésre is találhatunk: Bajír, Örvíny. Jelentkezik a zártabbá válás: Csurgó, Kűhányás. A rövidülés: Túri ~ Turi és egyéb jelenségek: Sipkás.

A mássalhangzók fonéma állományára jellemző a szóvégi palatalizáció: Adorjányi görbe, Limány, Nagy Limány, amely néha a szó belsőjében is előfordul: Martonyosi komp. Előfordul a váratlan helyzetekben bekövetkező zöngésülés vagy zöngétlenedés a köznevektől és egyéb szófajoktól eltérő sajátága:

Pumpa, Pumpásék
Rönkök

Bumba, Bumbásék
Röngök

Ezekre a jelenségekre magyarázatot sem lehet találni, míg a Stég ~ Sték, Dutó ~ Dudó nevek esetében valószínűleg a szerbhorvát alak bizonytalan megfigyelése és átvétele a magyarázat.

2. A tiszai víznevek egyaránt tartalmaznak egyelemű (Fok, Turi, Katré), többelemű és összetett (Nagy Ásás, Kis Szirt Bajir), illetve többszörösen összetett (Határi-Hótt-Tisza) neveket, amelyekben a földrajzi köznévből álló alapelem mellett egy vagy több megkülönböztető elem is jelen van.

3. Az egytagú vízrajzi nevek lehetnek köznevek, amelyek a táj állapotára, jellegzetességeire (Békás, Limány), változásaira (Ásás) utalnak, és tulajdonnevek, amelyek családnévként, becenévként, amelyek a halászhelyek egykori birtokviszonyait örökítették meg (Langó, Csikós, Turi, Joca). A szótöveknél a többalakúság egyidejű jelenlétét figyelhetjük meg, pl. Rév, de szóösszetételben rövidülve Réajja alakban használatos.

4. A szótövek és képzett alakjaik párhuzamos használatában még nagyobb ingadozásokat találunk, egyetlen adatközlőnél is: Katré, Katrés, sőt a harmadik névváltozatként szóösszetétel is jelentkezik: Katréajja.

A többelemű vagy összetett víznevek állhatnak tulajdonnevekből (Kárász-Tisza), tulajdonnév földrajzi köznévként (Langóvíz), megkülönböztető elemből és földrajzi tulajdonnévből (Hótt-Tisza), illetve megkülönböztető elemből és földrajzi köznévből (Nagy Ásás). Szerkezeti szempontból a nagyságra, helyzetre, minőségre utaló minőségjelzős kapcsolatok dominálnak: Alsó-Tiszatorok, Kutra-Főle, Mélyvíz, Nagydu-dás), de találhatunk példát a birtokosjelzős viszonyokra is (Falu-Ajja, Kanizsa-Ajja, Sziget-Fara), sőt előfordul a tárgyias alárendelt szóösszetétel is: Ökörítató.

5. A névalkotó képzők lehetnek deverbálisak, mint a folyamatos melléknévi igenév főnévi funkciójú -ó, -ő képzős származéka (Csurgó, Hájorakodó, Lehegő, Pislogó), vagy az -ás, -és főnévképzője (Bumbás, Kaparás, Kúhanyás). A denominális képzők közül leggyakoribb az -s: Katrés, Sipkás, Szakadékos.

6. Szótövekben és képzett szavakban is jelentkezik a -k, többesjel: Palák, Röngök, Naftások, Jancsicsok. Jelentése mindig a valóságos viszonyoknak megfelelő, mivel a névadó tényezőből általában több van.

7. A vízrajzi nevek viszonyításában, illetve mondatrészes ragjaiban egyszerű nyelvjárási jellegzetességek tapasztalhatók: A -ban, -ben helyett -ba, -be, a -nál, -nél helyett: -ná, -né, a ,höz, -hez, -hoz helyett: -hön, -hen, -hon stb., amely az utolsó mássalhangzó eltűnéséből ered. Ettől sokkal érdekesebb a folyóhoz kötöttség tájékozódási szemlélete, amely eltér a vidék általános nyelvhasználatától is. A kanizsaiak a Szigetbe mennek, vagy a Szigetbe vannak, vagy a Majomszigetre mennek kirándulni, addig a halászok nyelvhasználatában kizárólag a Szigetné, a Majomszigethön alakok élnek.

8. A névanyag szókinccse néhány kivételtől eltekintve magyar eredetű, mivel a halászok és egyéb vízi foglalkozásokat űző emberek hagyományosan magyarok voltak, tehát a neveket is homogén nyelvközösség hozta létre és őrizte a mai napig. A nevek anyagában található alakszerinti tájszót (Sipkás), jelentés szerinti tájszót (Döglött-Tisza) és tulajdonképpeni tájszót (Katrés).

A folyamatos szerbhorvát—magyar nyelvi kölcsönhatás hagyott ugyan nyomot a legrégebbi neveknél is (Belo Brdo ~ Belo Berdo), amit csak fokozott a mesterséges névadás (Plotovi — Pilóták, Provalija), de ezek a nevek hangtani anyagukban többé-kevésbé magyarrá asszimilálódtak (Provália) és sok esetben a tájrészek differenciálódásának következményei, pl. mást jelöl a szakadék jelentésű Provalija és ismét mást a Szakadékok. Néhány szerbhorvát eredetű családnév is beépült a név-

anyagba, de inkább a névadás motivációjaként, tájékozódási pontot jelölve: Dudov salaš, Dudó, Jančičev salaš, Jancsicok.

A szerbhorvát megfélelések legtöbb esetben hiányzanak (Békás, Koplaló), vagy azonos szemléletű tükörfordítások (Zátonyok — Grebeni, Kisgörbe — Mala krivulja). Csak néhány esetben találunk eltérő szemléletű névváltozatot:

Nagyszirt — Belo brdo ‚Fehér hegy‘
Melegvíz — Mlinska voda ‚Malomvíz‘
Rév — Skela ‚Komp‘

Az építmények, objektumok nevében német eredetű szavak is előfordulnak: Slajc, Sték.

A VÍZNEVEK JELENTÉSTANA ÉS TIPOLÓGIÁJA

A víznevek rendszerében a névélettani tipizálás szűkebb körben ugyan, de azonos csoportosításokat eredményez, amelyek a földrajzi nevek szakirodalmában kialakultak. A névanyag természeti nevekre és műveltségi nevekre osztható, felépítésében pedig földrajzi köznevek, illetve egyéb alapelemek és meghatározó, ritkán másodlagos meghatározó elemek vesznek részt.

A. TERMÉSZETI NEVEK

1. Alakot, nagyságot kifejező nevek.

Alapelemek: görbe (2) ‚folyókanyar‘, sarok (4) ‚a folyó élesszögű öble vagy a part éles kiszögellése‘. Szakadékos (1) ‚meredek part‘, tető (1) ‚a víz fölé hajló part‘, torok (2) ‚esővíz által kialakított lyuk a meredek partoldalban‘.

Meghatározó elemek: Kisgörbe, Nagygörbe, Lukastető.

2. Testrészekből alakult nevek.

Alapelemek: orr (1) ‚a sziget felső része‘, far (1) ‚a sziget hátsó része‘.

Meghatározó elemek: Sziget orra, Sziget fara.

3. Helyzetviszonyító nevek.

Alapelemek: ajj (7), valamely megjelölt tájrész alatti folyószakasz (2), föl (2) ‚a főággal találkozó holt ág vagy patak torkolata feletti szakasz‘.

Meghatározó elemek: Faluajja, Kanizs aajja, Középső föle, Kurta föle.

4. A víz és partrész természetére, minőségére vonatkozó nevek.

Alapelemek: Fok (1) ‚a folyóba ömlő patak torkolati része‘, Limány (2) ‚sáros partszakasz‘, Örvény (1) ‚Porond‘ ‚(1) homoksziget‘, Sáros (1), szirt (2) ‚löszös, agyagos meredek part‘, víz (2) ‚a folyónak a környezettől eltérő tulajdonságú része‘.

Meghatározó elemek: Nagyporond, Nagyylimány, Mélyvíz, Melegvíz, Sebessarok, Nagyszirt.

5. *Állatvilággal kapcsolatos nevek.*
Alapelemek: Békás (1) ,partrész, ahol igen sok béka van'.
Meghatározó elem: nem fordul elő.
6. *Asszociációval létrejött nevek.*
Alapelem: Gibraltár, Lehögő, Lelenc.
Meghatározó elem: Bolondfok, Majomsziget.

B. MŰVELTSÉGI NEVEK

1. *Állattartás.*
Alapelem: Itató (1) ,a folyó egy része, ahol az állatokat itatták'.
Meghatározó elem: Ökörítató, Libastrand.
2. *A halászattal kapcsolatos nevek.*
Alapelem: Viz (1), a folyó meghatározott része, amelyet egy-egy halász bérelt.
Megkülönböztető elem: A már puszta családnévként fennmaradt élő víznevek meghatározó elemként szerepeltek, ám később önállósultak: Csikós, Sárkány, Szarapka, Turi.
3. *Ipar és egyéb foglalkozások.*
Alapelem: Bumbásék, Naftások, Röngök.
Meghatározó elem nincs.
4. *A folyószabályozással kapcsolatos nevek.*
Alapelemek: Ásás (3) ,a kanyart átvágó új meder', Csurgó (1) ,csatornarendszer zsilipje', Hányás (1) ,kővel borított partrész', Kaparás (1) ,mesterségesen formált part vagy meder', Gátak (1), Slajc (1) ,zsilip'.
Meghatározó elemek: Kisásás, Kúhányás, Gátsarok.
5. *Közlekedéssel kapcsolatos nevek.*
Alapelemek: Dudás (2) ,az a hely, ahol a hajóknak jelezniök kell', Pilóták (1) ,Cölöpépítmény a vízben', Pislogó (1) ,fényjelzés', Rakodó (1) ,berakodásra alkalmas hely'.
Meghatározó elemek: Kisdudás, Nagydudás, Jelzőlámpa, Réajja.
6. *Településekkel és létesítményekkel kapcsolatos nevek.*
Alapelemek: Jancsicsok, Dudó.
Meghatározó elemek: Tükörfürdő, Kanizsa ajja.
Másodlagos meghatározó elem: Obilityi faluajja.
7. *Birtokviszonyt kifejező nevek.*
Alapelemként nem fordul elő. Meghatározó elem: Kárász-Tisza.
8. *Eseménynevek.*
Alapelem: Koplaló.
Meghatározó elemként: Koplalósarok.
9. *Asszociációval létrejött nevek.*
Alapelem: Dunnás.
Megkülönböztető elem nincs.

JEGYZETEK

- ¹ Ortway Tivadar: „Magyarország régi vízrajza” (Budapest 1882).
² Kniezsa István: „Erdély víznevei” (Kolozsvár 1942); Belényesi Márta: „A halászat a 14-ik században”, Etn. LXIV.; Matijevics Lajos: „Hidronimi današnje Bačke za vreme Arpadovića”.
³ Benkó Lóránd: „Nyárámente földrajzi nevei” (Budapest).
⁴ Kázmér Miklós: „Aisó-Szilgetköz földrajzi nevei”.
⁵ Incefi Géza: „Földrajzi nevek névtudományi vizsgálata” (Budapest 1970).
⁶ Kálmán Béla: „A nevek világa”.
⁷ Penavin Olga: „A térszíni formák köznevei Észak-Bácskában” (Magyar Nyelvőr, 1968).
⁸ Kis Lajos: „Nagyhalász”, Etn. LXVII.
⁹ Fábri Nándor: „Zenta földrajza” (Monográfiái Füzetek, Zenta).
¹⁰ Szekeres László: „Zenta és környéke archeológiája” (Monográfiái Füzetek, Zenta).
¹¹ Tóth István: „Kanizsaréve” (Tiszavidék).
¹² ¹³ ¹⁴ Györfy György: „Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza” (Budapest 1966).
¹⁵ Müller Ignáz: „Mappa geographica novissima” (Wienne 1763); Bauer Antonius: „Mappa commitatum Bács et Bodrogh”, 1825.
¹⁶ A Tisza árszabályozási térképe (Szegedi Múzeum).
¹⁷ Ada-közliőim a kövefkezők voltak: Bánszki András, 60 éves. Adorián. Badár Ferenc, 45 é. Martonos, Bús Gábor, 72 é. Kanizsa és Újhelyi Dezső, 54 é. Törökkanizsa.
¹⁸ Appel Ede: „Ó-Kanizsa történelmi-gazdasági ismertetése”.
¹⁹ Rácz Vince: „Poljoprivreda u Senti” (Monográfiái füzetek).
²⁰ Iványi István: „Bács-Bodrogh vármegye földrajzi és történelmi hely-névtára” (Szabadka).
²¹ Kanizsa Község Jegyzőkönyvei.
²² Penavin Olga: Észak-Bácska földrajzi neveiről (Névtudományi előadások — Budapest 1970).

REZIME

HIDRONIMI TISE NA TOKU OD JUGOSLOVENSKO—MAĐARSKE GRANICE DO NADRLJANA

Sakupljanje i iznalaženje hidronima smatra se kao jedna od najzanimljivijih oblasti onomastike, jer su imena reka, jezera, a i manjih predela (obale, ostrva, zaliva) skoro najstarijeg porekla i u njima se neposredno ogleda odnos čoveka i prirode.

Ovaj rad kao deo jednog većeg elaborata, obrađuje hidronime manjih predela Tise, kao što su ostrva, istaknutija mesta obale, krivina itd. što čini retku zanemarenu oblast stručne literature geografskih imena.

Ova imena i dan danas su živa i upotrebljavaju se u orijentisanju na kartama a nema istorijskih podataka u vezi sa njima. Jedini poznavaoци tih hidronima su stari ribari, sinovi i unuci nekadašnjih ribara, vodeničara kao i brodara na Tisi, koji su decenijama radili na tom poslu sve do nestanka profesionalnog ribarstva u našem kraju.

Sakupljeni hidronimi sadrže interesantne podatke o načinu i organizaciji ovog starog, skoro izumrlag zanimanja. Oni su sačuvali neke dijalektološke karakteristike narodnog govora Martonoša, Kanjiže, Nadrljana, Novog Kneževca, kao i nekadašnje stanje i okolnosti za vreme velikih poplava. Oni nam govore i o promenama do kojih je došlo regulisanjem reke Tise.

Rad sadrži prikazivanje prirodnih okolnosti ovog predela, kratak istorijat i značaj ribarstva.

Glavni deo rada sadrži podatke o obliku, varijantama imena, jezičko poreklo pojedinih imena, opis onih mesta i predela reke na koja se imena odnose. Na kraju se nalaze karte po kojima se mogu imena lokalizovati.

Pored toga elaborat obrađuje fonološke, leksikološke, tipološke kao i jezičke probleme i daje spisak najvažnije bibliografije u vezi sa ovom oblašću.

ZUSAMMENFASSUNG

Diese Untersuchung wünscht ein seltenes Fachgebiet der ungarischen geografischen Namenforschung bereichern, den Stoff der sich auf Wassernamen bezieht. Aus diesem Bereich erschienen nur selten zusammenfassende Arbeiten, oder Schriften die nur zum Teil dieses Problem behandeln, und diese befassten sich auch nur mit dem historischen Nachforschen der Namen von grösseren Flüssen, Seen usw. (Ein diachronischer Zutritt zum Problem).

Das Forschungsgebiet dieser Arbeit ist der Oberlauf des Flusses Theiss in Jugoslawien, das heisst, der Wasserlauf von der jugoslawisch—ungarischen Grenze bis die Stadt Senta, dessen Namen langsam, zusammen mit dem beruflichen Fischfang vergessen wird.

Ihre Hüter sind die ehemaligen Fischer. Diejenige, die mir die Daten gaben sind aus Martonoš, Kanjiža, Novi Kneževac und Nadrljan. In der Arbeit der Fischer spielten eine grosse Rolle die Uferteile, zeitliche Inseln, Flussbiegungen usw., damit sie sich zurechtfinden könnten.

Der Namenstoff umfasst typologische und sprachlich charakteristische Beispiele, die von den Organisationsformen des sterbenden Berufs und der, auch noch heute lebenden sprachlichen schöpferischen Neigung Folgerungen zu ziehen ermöglichen.

Diese Arbeit hat einen synchronischen Charakter, d. h., dass nur die noch lebenden Wassernamen betrachtet werden, aber nimmt den darauf beziehenden historischen Archivstoff auch in Rücksicht.